

POUČNA STAZA OTOKA KOLOČEPA

O otoku...

- Pripada elafitskom arhipelagu
 - Površina 2.63 km²
 - Broj stanovnika: 148
 - Po sastavu i građi: kredni vapnenci i dolomiti
 - Otok nema izvora ni stalnih površinskih tokova zbog geomorfoloških obilježja
 - Klimatska obilježja: blage zime, topla ljeta; sve srednje mjesečne temperature su iznad 6°C; količina padalina iznosi 1361 mm godišnje najviše kiše padne zimi; broj sunčanih sati iznosi 2524
 - Vegetacija: makija, zimzeleno drveće i grmlje; ističe se hrast crnika ili česvina, zelenika, mrča, lovor, planika, alepski bor, čempres, primorski bor, pinj. aromatične i ljekovite biljke: gospine trava, kadulja, vrijes, lavanda
- Pošumljeni dijelovi su u zaštićenoj kategoriji Park šuma

HODOGRAM

1. DONJE ČELO

- Veoma je vrijedna ruralna aglomeracija izgrađena s jedne i s druge strane obližnjeg zapadno orijentiranog zaljeva. Unutar naselja nalaze se kvalitetni sakralni objekti - sv. Antun Opat (poliptih Đ. Ugrinovića) i župna crkva (niz veoma vrijednih kamenih fragmenata s područja otoka Koločepa iz razdoblja antike i ranog srednjeg vijeka). U rubnom istočnom dijelu mjesta nalazi se četvrtasta kula iz XVI. st. a u središnjem dijelu postoje ruševni ostaci značajnog fortifikacijskog objekta (tzv. Kaštio).
- Stambeni objekti komponirani su sasvim slobodno prema konfiguraciji terena, u središnjem dijelu uz crkvu sv. Antuna znatno gušće, a na perifernim dijelovima s većim međusobnim razmacima, uključujući dvorišne i vrtne površine. Južni dio naselja sastoji se od niza objekata izgrađenih u obalnom potezu, koje prate objekti izgrađeni terasasto po obližnjoj padini brijega. U ovom dijelu nalazi se Crkva svete Trojice. Veći dio objekata izgrađen je tokom XV. i XVI. st. i odlikuje se dobro proporcijoniranim volumenom, lijepo klesanim zidom i kvalitetnom arhitektonskom plastikom. Neki su u ruševnom stanju, kao što je kompleks laičkog samostana u sjevernom dijelu naselja, a ostali, koji su još i danas u funkciji, tokom vremena bili su pregrađivani.

1. DONJE ČELO

2. ŽUPNA CRKVA SVETE MARIJE

- Jednobrodna župna crkva, posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije, sagrađena je u razdoblju između XII. i XIII. stoljeća, a u XV. stoljeću je postala matica. Tada je proširena i produljena na način da joj je sačuvan južni zid, a umjesto nekadašnje četverouglaste, postavljena je bačvasta apsida; uz prijašnja dva, sagrađen je i treći oltar posvećen Gospi od Karmela, a danas je slika Gospe od Karmela zamijenjena drvenim kipom Srca Isusova. Na glavnom oltaru iz 1770. godine dugo je bila slika Uznesenja slikara Andree Poligliese, ali ju je 1903. zamijenio nešto drukčiji prikaz Uznesenja slikara Lalića, a i drugi oltar je posvećen svetoj Kati.
- Zvonik sa tri zvona je krajem XV. stoljeća bio srušen, ali je uskoro ponovno sagrađen jednak kao prijašnji. Taj je 1788. zamijenjen novim koji stoji i danas.

Župna crkva Svete Marije

Zvonik crkve

Prizori iz muzeja

3. ARHEOLOŠKI LOKALITET SV. MIHAJLO

- Ostaci ove crkve u neposrednoj su blizini naselja Donje Čelo. Razgrađena je krajem XIX. st. zbog ruševnosti, a njezinom kamenom građom podignuta je mrtvačnica i trijem na grobišnoj crkvi Sv. Nikole. Crkveni zidovi građeni su od lomljenca, nepravilno oblikovani kvadrima utopljenima u veliku količinu žbuke. Datira se u XI. st., a tipološki se svrstava u južnodalmatinski jednobrodni kupolni tip raščlanjene ponutrice T pilastrima. U XIV. st. to je crkva bratovštine svetog Mihajla, kad je uz sjeverni zid dograđena nova pravokutna prostorija, čime je degradiran svod crkve.

3. ARHEOLOŠKI LOKALITET SV. MIHAJLO

4. CRKVA SV. NIKOLE NA GROBLJU

- Smještena je na maloj zaravni lijevo uz put koji vodi iz Gornjega u Donje Čelo. Na parceli oko crkve je formirano tzv. Novo groblje za čitav otok 1808.god., nepravilnog pravokutnog tlocrta. Tlocrt ove predromaničke sakralne građevine sastoji se od izduženoga pravokutnog broda, natkritoga bačvastim svodom, i svetišta, iznutra polukružnog, izvana pravokutnog.
- Izgradnja se datira početkom XI. st., s mogućnošću ranije datacije u X. st. Istraživanjima su otkriveni fresko oslici nastali u drugoj fazi izgradnje crkve koji se datiraju u drugu polovinu XI. st., te tragovi kupole i izvornih ulaznih vrata, što je rekonstrukcijom vraćeno u prvobitno stanje. Na preslici se nalazi zvono koje je izlio 1536.god. Ivan Rabljanin.

4. CRKVA SV. NIKOLE
NA GROBLJU

Crkva Svetog Nikole

Koločepsko groblje

